

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ
КАРЛО БИЈЕЛИЦКИ У СОМБОРУ
 ЗА 2020. ГОДИНУ

Библиотечка статистика за 2020. годину	3
Чланови.....	3
Коришћење фондова и услуга	3
Фондови.....	4
Принављање грађе	4
Електронска обрада библиотечко-информационе грађе у Cobiss програму	5
Дигитализација грађе	6
Матично одељење	6
Научно одељење	8
Завичајно одељење	9
Позајмно одељење.....	10
Дечје одељење	12
Акредитовани семинари	14
Библиотекарско друштво србије.....	14
Конференције, стручно-научни скупови.....	15
Делатности и услуге.....	17
Издавачка делатност.....	17
Књижара	19
Књиговезница.....	19
Књиге на кућну адресу.....	20
Програмски садржаји	20
Програми народних књижница и читаоница у селима	21
Манифестације.....	21
Сарадња са установама, удружењима и невладиним организацијама.....	24
Финансирање текућих инвестиција и програма јавних радова	24

Управни и Надзорни одбор библиотеке.....	25
Синдикат	26

Програме и пројекте библиотеке у 2020. години финансирао је оснивач средствима за основну делатност уз подршку *Министарства културе и информисања Републике Србије, Покрајинског секретаријата за културу јавно информисање и односе са верским заједницама АП Војводине и Националне службе за запошљавање*. Ове институције подржале су манифестације, послове дигитализације, набавку публикација и издавачку делатност.

Библиотечка статистика за 2020. годину

Чланови

У библиотеку се прошле године први пут учланио или је обновило своје чланство **4214** корисника, 2488 женског и 1726 мушког пола, односно 5% укупног становништва Сомбора. Предшколци, ученици основних и средњих школа чине заједно са студентском популацијом 57% укупног чланства. Поменути проценти добијени су посматрањем односа броја чланова и броја становника који је добијен последњим пописом из 2011. године. Како се, нажалост, број житеља у Сомбору и околним селима (нарочито деце) последњих година драстично смањује, претпоставља се да библиотечко чланство, као и раније, чини у ствари од 8 до 10% укупног становништва.

Чланарина у библиотеци се плаћа, а бесплатно коришћење библиотечких фондова и услуга, као и право на повлашћено чланство регулишу се сваке године одлукама Управног одбора Библиотеке.

Коришћење фондова и услуга

У 2020. години читаоци су позајмили 41 885 књига (обрт фонда 0,2) и 347 примерака новина и часописа.

Статистика бележи 2334 посете библиотечким читаоницама и 13 интернет-сесија; 2940 посета програмима, промоцијама и радионицама које су организоване у библиотеци. Овај број обухвата и посете разних стручних и туристичких група, мада је њих овог пута било мање. Како је 2020. била специфична због епидемије корона вируса и мера „затварања“ које су у разним облицима на снази од марта месеца, и сомборска библиотека је нагласак ставила на онлајн програме. Посетиоци су програме за децу прегледали 10 221 пут, а програме за одрасле 2059 пута. Важно је напоменути да је корисницима од пре пар година омогућен WiFi, бежична рачунарска локална мрежа, тако да је број интернет-сесија на корисничким лаптоп рачунарима и паметним телефонима далеко већи, али још није обухваћен библиотечком статистиком.

Виртуелне посете библиотеци путем Инстаграма, 16 снимака – 2546; Фејсбуку, 16 снимака – 12 823.

Аутоматизација позајмице библиотечко-информационе грађе на Позајмном одељењу за одрасле кориснике и Дечјем одељењу омогућила је читаоцима да од куће, помоћу рачунара, преко COBISS/OPAC-а, а у оквиру сервиса *Моја библиотека*, резервишу

или продуже позајмицу грађе. Било је 480 посета овог типа током којих су обављене 993 трансакције, резервације или продужења позајмице грађе.

Иначе, читаоци су могућност резервације наслова за које су били заинтересовани користили 3542 пута, а могућност продужења рока позајмице 4894 пута.

Путем међубиблиотечке позајмиве из фонда наше библиотеке, а за потребе корисника других библиотека, позајмљено је 14 јединица библиотечко-информационе грађе. За потребе наших корисника позајмљено је 38 јединица библиотечко-информационе грађе из других библиотека и установа у Републици Србији. Регистровано је **15 127** посета интернет презентацијама библиотеке, од тога **13 179** посета сајту библиотеке (www.biblioso.org.rs) и **1948** посета интернет презентацији Дечјег одељења (www.biblionica.rs). Фејсбук странице библиотеке прати 4113 особа и Инстаграм 851 особа.

Фондови

На крају 2020. године библиотека располаже, по инвентару, књижном фондом у коме се налази **382 457** књига (4 књ. по становнику): 289 182 на српском, 66 602 на мађарском и 26 673 књиге на осталим језицима, у претежном броју на немачком и енглеском.

У фонду серијских публикација чувају се примерци и годишта **668** наслова часописа, новина, недељника и магазина на српском, мађарском, немачком и осталим језицима, који су обрађени у оквиру **6380** инвентарних јединица (годишта). У електронском каталогу сада се налази **478** записа (нааслова, сигнатура) серијских публикација и **197** записа некњижне грађе и електронских публикација.

Фонд некњижне грађе чини **320** библиографских јединица електронске и некњижне грађе: 278 примерка CD/DVD-а, 23 штампане музикалије, нотне свеске, 18 примерака картографске грађе и 1 (једна) кутија са коцкама.

Принављање грађе

Књижни фонд увећан је током године за **4058** примерака књига. Средствима које су обезбедили Град Сомбор (оснивач) и Покрајински секретаријат за културу купљено је 1314 књига; Министарство културе Републике Србије откупило је 1216 примерака нових наслова, а 1528 примерака поклонили су издавачи, аутори, грађани Сомбора и других места: Соња Вукичевић, Бранко Чичовачки, Планинка Сотин, М. Тадић (Београд), Маргита Стојадиновић, Живан Иштвановић (Бела Црква), Бранка Јакшић, Зорка Милошевић, Милица Буловић Селихар, Миодраг Мркић (Београд), Радомир Дражетин (Нови Сад); Народна библиотека Србије, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ Београд, Удружење грађана „Бодрог“ из Бачког Моноштора.

Фонд некњижне грађе увећан је за **2** CD-ROM-а и **3** примерка некњижне грађе (1 музикалија, 1 географска карта и 1 кутија с коцкама).

Библиотека је примала бројеве **45** наслова серијских публикација: 37 на српском, 2 на мађарском, 4 на хрватском, 1 на русинском; 3 за децу и 40 за одрасле читаоце.

	Куповина	Размена за Домете	Поклон
Новине	9		4

Часописи	3	11	17
Наша издања, часописи		1	

Библиотека је за све огранке (14) куповала по један примерак *Сомборских новина*; огранцима у Бачком Моноштору, Бачком Брегу и Светозару Милетићу КУД *Владимир Назор* из Сомбора поклонио је примерке *Мирољуба*, а примерке *Буњевачких новина*, *Тандрчка* и *Боука* поклонио је Буњевачки информациони центар из Суботице; за читаоцима у Бездану, невладин сектор из Суботице редовно набавља новине на мађарском језику посвећене питањима културе (Eloretolt helyorseg).

Серијске публикације које у виду поклона стигну једном, или стижу спорадично, не обрађују се.

Електронска обрада библиотечко-информационе грађе у Cobiss програму

Сомборска Библиотека, заједно са још 224 библиотеке у систему, као пуноправна чланица Виртуелне библиотеке Србије (ВБС) и корисник програмске опреме Cobiss3, активно учествује у систему узајамне каталогизације COBIB. SR у којој се налази преко три милиона библиографских записа у бази: књига 2083371, чланака 1097518, часописа 77233, ЦД/ДВД-јева 19291.

У 2020. години на обради библиотечко-информационе грађе, у оквиру кооперативног онлајн библиографског система и сервиса Cobiss у централном сегменту Cobiss3/ Каталогизација, радило је пет библиотекара са лиценцом за узајамну каталогизацију, односно додатним привилегијама за обраду, креирање и уређивање библиографских и нормативних записа, преузимање библиографских записа из узајамног у локални електронски каталог, монографских и серијских публикација, интегративних и електронских извора из COBIB-а и различитих страних база података. Настављено је уношење у базу библиотечке грађе која се налазе у лисном каталогу (стари књижни фонд). У Cobiss систему ради библиотекар - информатичар са лиценцом за узајамну каталогизацију и посебним дозволама за приступ електронској бази у свим сегментима система, на нивоу одговорности администратора, за самостално управљање корисничким именима и привилегијама, одржавање, дефинисање, разрешавање локалних библиографских записа и ажурирање кодираних вредности за потребе локалне апликације базе ГБСО у оквиру програмске опреме Cobiss3. У оквиру локалних апликација велика пажња посвећена је уједначавању уноса и приказу локалних података који су намењени крајњим корисницима. Уједначеност је у великој мери обезбеђена форматом COMARC/H за податке о фонду.

Имплементацијом нормативне контроле личних имена у систему COBISS.SR. омогућено је извођење поступака у раду са нормативним записима.

У сегменту COBISS3 / Позајмица на Дечјем и Одељењу за одрасле кориснике раде библиотекар са лиценцом и одговарајућим привилегијама у аутоматизованом поступку позајмице.

Члановима библиотеке омогућено је коришћење унапређеног окружења „*Моја библиотека*“ коришћењем нове апликације COBISS+ која омогућава крајњим

корисницима онлајн приступ у тражењу релевантних информација о расположивој библиотечко-информационој грађи у узајамној бази података COBIB, као и по локалним базама података COLIB.SR библиотека чланица COBISS система, нормативној датотеци од личних имена CONOR и ELINKS бази података о интернет линковима до електронских публикација.

На крају 2020. године у бази ГБСО укупно је креирано, допуњено и преузето из узајамне библиографске базе 102 373 библиографска записа за све врсте публикација. Од тога су 16 288 креираних и 86 085 преузетих библиографских записа, односно 185 775 библиографске јединице и 452 нормативна записа. У електронском каталогу Библиотеке налази се 3 385 библиографских јединица серијских публикација и 360 библиографских јединица електронске и некњижне грађе.

Библиотека користи трећу генерацију програмске опреме COBISS у свим сегментима библиотечко-информационог пословања.

COBISS3 едукација - курсеви одржани у НБС Србије

1. Марија Чачић, Cobiss3/Каталогизација - напредни курс.

Дигитализација грађе

У бази библиотеке тренутно је смештено 4.187 дигитализованих бројева наслова завичајне периодике са припадајућим метаподацима што је укупно 43.743 страница. Као и предходних, и ове године захваљујући ангажовању три стручна и оспособљена лица по програмима Јавних радова Националне службе за запошљавање дигитална база је богатија за нове бројеве *Сомборских новина* и *Дунатаја*.

Настављена је и обрада OCR-ом дела Вељка Петровића, као припрема за објављивање четврте књиге *Сабраних дела Вељка Петровића*.

Захваљујући средствима додељеним на конкурс Покрајинског секретаријата за културу Библиотека је набавила нови А-3 скенер за потребе дигитализације.

Матично одељење

Градска библиотека „Карло Бијелички“ у Сомбору матична је библиотека Западнобачког округа у коме је регистровано још 66 библиотека и библиотечких јединица: јавне општинске, школске и специјалне библиотеке, библиотеке у предузећима општег типа. У Матичном одељењу запослен је један дипломирани библиотечар-библиотечки инструктор.

Каталошко-библиографска обрада библиотечко-информационе грађе и извора аутоматизована је у складу са стандардима у матичној библиотеци у Сомбору, у јавним општинским библиотекама у Апатину, Кули и Оџацима, као и у библиотекама Градског музеја у Сомбору и Основне школе „Жарко Зрењанин“ у Апатину.

Библиотеке у Сомбору и Кули чланице су система узајамне каталогизације COBISS3, док јавне библиотеке у Апатину и Оџацима, библиотеке Градског музеја у Сомбору и ОШ „Жарко Зрењанин“ у Апатину користе програм WINISIS. Неколико школских библиотека и библиотека Месне заједнице „Нова Црвенка“ користе у свом раду локалне програме који не одговарају сасвим стандардима струке.

Позајмица грађе и корисничка база аутоматизоване су у Градској библиотеци у Сомбору и Народној библиотеци у Кули.

Једино сомборска библиотека има уређену збирку старе и ретке грађе која је законски заштићена као културно добро и завичајну збирку организовану као засебно одељење у којем ради један дипломирани библиотекар.

Стручна помоћ библиотекарицама разних библиотека пружена је 148 пута, ове године углавном телефоном или мејлом, делом у просторијама Библиотеке. Планирани надзори над стручним радом библиотека у округу одложени су за 2021. годину.

Поред послова из домена библиотечке статистике која се односи на рад матичне куће, нагласак је минуле године био на примени нове апликације програма *Мрежа библиотека Србије*. Сви послови се сада раде онлајн. Јануара 17. и 24. фебруара Зорка Исаков обучавала се заједно са другим библиотекарицама матичних библиотека у Србији за рад у новој апликацији. Обука је одржана у Београду, у Народној библиотеци Србије. Поред тога, у Градској библиотеци у Сомбору Матично одељење организовало је обуку за библиотекаре Западнобачког округа, 20, 25, и 26. фебруара. До јесени, успешно су завршени послови похрањивања података за 2019. годину и упитници су прослеђени администратору система МБС-а.

Заједно са директором Библиотеке Наташом Туркић, Зорка Исаков учествовала је 12. марта у редовном годишњем радном скупу матичних библиотека Војводине у Библиотеци Матице српске.

Прошле године је у читавом округу један кандидат полагао стручни испит. Реч је о Драгани Дурковић, библиотекарици Народне библиотеке у Кули. У минулој години заседала је и Матична комисија за утврђивање предлога за доделу звања у библиотечно-информационој делатности. Звање вишег библиотекара Републичка комисија доделила је Биљани Златковић, дипломираном библиотекару и директору Народне библиотеке «Бранко Радичевић» у Оџацима

Организован је одлазак једног дела библиотекара сомборске библиотеке у Нови Сад 6. марта на Дане библиотека и библиотекара и Сајам књига, ради похађања акредитованог семинара *Претраживање, формирање, и приступ дигиталним колекцијама (теоријски и практичан приступ)* у организацији Универзитетске библиотеке «Светозар Марковић» у Београду, предавач је био Адам Софронијевић, заменик управника Библиотеке. За остале библиотекаре и књижничаре организован је семинар *Селфи у библиотеци* који је одржала колегиница Милица Матијевић из Библиотеке «Димитрије Туцовић» у Лазаревцу. У Народној библиотеци «Бранко Радичевић» у Оџацима, колега Мирко Марковић (Народна библиотека Србије) одржао је семинар *Софтверско решење у раду са младим дигиталним корисницима потребно за рад у библиотеци*. Неки библиотекари стекли су потребних шест бодова у области сталног стручног усавршавања обучавајући се на курсевима за рад у COBISS-у у Народној библиотеци Србије.

Матично одељење је координисало набавку библиотечно-информационе грађе за сва одељења и огранке сомборске библиотеке.

Међународни октобарски сајам књига у Београду није ове године одржан. Традиционална посета библиотекара овој манифестацији, нажалост, изостала је.

Народне књижнице и читаонице Поред градских одељења, Библиотеку чине и стационирани огранци у четрнаест села на подручју града. И у 2020. години огранци су обављали своју делатност у промењеној организационој шеми. Седморо књижничара раде у по два огранка, а сваки од њих отворен је за кориснике три дана у недељи и прве суботе сваког другог месеца.

На основу Одлуке о мрежи основних школа на територији града Сомбора број 61-4/2019-I од 12.02.2019. године, на коју је сагласност дала Влада АП Војводине, а све у складу са Елаборатом о мрежи основних школа на територији града Сомбора, предвиђено је стварање мултифункционалних школа, у које је током 2020. године премештен и одређен број библиотечких огранака који су у саставу Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор и то: Алекса Шантић, Бездан, Бачки Брег, Колут, Станишић и Риђица. Школски одбори наведених школа су донели одлуке, на основу нашег захтева, којим нам уступају просторе на коришћење без накнаде, док за тим постоји потреба.

Школе су само уступиле део свог простора, а огранци и даље организационо припадају Градској библиотеци у Сомбору и у њима раде стручни радници Библиотеке. Простори су лепо уређени, нарочито они у Риђици и Станишићу, боље загрејани током зимских месеци, тако да су овим пресесљењима омогућени бољи услови за кориснике као и за боравак и рад запослених.

Научно одељење

Научно одељење чине Одељење за набавку и обраду библиотечко-информационе грађе и Одељење за стручну литературу и референсну збирку и периодику. Научно одељење представља центар стручне обраде библиотечко-информационе грађе. Запослени на овом одељењу вршили су каталожско-библиографску обраду свих врста библиотечко-информационе грађе која је даље дистрибуирана по одељењима. При обради су се поштовали законски прописи и међународни библиографски стандарди. Процес обраде је аутоматизован и обављају га запослени са одговарајућим лиценцама у систему узајамне каталогизације COBISS. У складу са принципом отворености и доступности за кориснике сви библиографски записи су видљиви у локалном и узајамном електронском каталогу, а фондови лако претраживи преко апликација за рачунаре и мобилне уређаје.

Научно одељење је у сарадњи са Матичном службом која координира набавку учествовало у процесу набавке свих врста библиотечко-информационе грађе. Грађа је принављана путем поклона, куповине, размене и откупа Министарства културе и информисања. При избору се водило рачуна о потребама корисника и актуелности, уз континуирано праћење најновије издавачке продукције.

Библиотекари запослени на Научном одељењу омогућавали су коришћење фонда стручне књиге, легата, референсне збирке и периодике у читаоницама - Читаоници за научни рад и Лазиној Е-читаоници. Због епидемије вируса корона и мера које су уведене у Републици Србији Читаонице нису биле отворене за кориснике од 17. марта до 11. маја 2020. године. Након овог периода биле су на располагању корисницима уз поштовање свих прописаних превентивних мера које је препоручио Штаб за ванредне ситуације града Сомбора, а које се односе на спречавање ширења заразне болести ковид 19. У складу са наведеним мерама ограничен је број корисника простора Читаоница, те оне нису радиле пуним капацитетом.

Током 2020. године Читаонице су имале 1.884 посете корисника различитих категорија – студенти, пензионери, ученици основних и средњих школа, запослени и незапослени. Коришћено је 462 јединице библиотечко-информационе грађе из фонда Научног одељења. На захтев корисника вршена је међубиблиотечка позајмица. Из фонда наше библиотеке, а за потребе корисника других библиотека, позајмљено је 14 јединица библиотечко-информационе грађе. За потребе наших корисника позајмљено је 38 јединица библиотечко-информационе грађе из других библиотека и установа у Републици Србији.

ЕУТЕКА

Сомборска библиотека, као чланица мреже ЕУТЕКА, редовно добија и корисницима нуди актуелне публикације и информације о Европској унији и процесу приступања Србије европским интеграцијама. Пројекат *ЕУТЕКА - ЕУ у вашој библиотеци* спроводи се на иницијативу Делегације ЕУ у Републици Србији, Министарства културе и информисања, Канцеларије за европске интеграције и Народне библиотеке Србије. На Научном одељењу, у Лазиној Е-читаоници, налази се ЕУТЕКА полица са публикацијама и информативним материјалом о Европској унији, као и рачунар који је намењен претраживању званичних сајтова институција и организација повезаних са Европском унијом.

Завичајно одељење

У 2020. години фонд Завичајног одељења приновљен је са 87 нових наслова, односно, 118 библиографских јединица, тако да на крају године, по инвентару, поседује 6480 публикација.

Библиотечка грађа, набављена путем обавезног примерка, куповине и поклона, електронски је обрађена и увршћена у фонд.

У склопу сталног стручног усавршавања, библиотекерка Марија Чачић, похађала је акредитовани курс „Употреба програмске опреме COBISS3/Каталогизација - напредни курс, у Народној библиотеци Србије. Овај курс омогућава електронску обраду саставних делова, серијских публикација, интегративних извора и некњижне грађе.

Марија Чачић је, током јесени, била ангажована на организовању књижевне манифестације *Велкови дан* на којој је имала учешће и као водитељ програма. У години захваћеној корона вирусом било је знатно отежано приредити скуп, али уз појачано залагање и поштовање свих препоручених мера заштите, успели смо у томе.

Послови на заштити публикација из фонда старе и ретке књиге Сомборске библиотеке одвијали су се и у 2020. години. Конзервација и рестаурација 22 раритетне књиге, као и ранијих година, извршена је у Библиотеци Матице српске, на Одељењу заштите публикација, а пројекат је финансиран од стране Министарства културе и информисања. Приведени су крају послови на заштити још 15 раритетних књига. Пред крај године издвојена је нова група књига коју је потребно заштитити од даљег пропадања. Предложене књиге налазе се у Библиотеци Матице српске где је начињен увид у њихово физичко стање и извршена процена вредности послова на техничким мерама заштите. Са

тим подацима, и у 2021. години конкуришемо за финансирање овог значајног пројекта из области заштите старе и ретке библиотечке грађе.

Позајмно одељење

Позајмица библиотечке грађе је аутоматизована и онлајн доступна корисницима за претраживање од новембра 2008. године и на тај начин омогућила ефикаснији рад запослених и савременије библиотечке услуге намењене корисницима.

Библиотекари на Позајмном одељењу обављали су следеће послове:

- Редовно учлањивање грађања, задуживање и раздуживање библиотечке грађе, продужавање рока задржавања књига;
- Резервација библиотечке грађе. Одговарање на корисничке онлајн захтеве и резервације. Обавештавање телелефонским путем о преспелој резервисаној грађи;
- Упознавање корисника библиотечких услуга са употребом каталога и претраживањем доступних електронских база и препоручивање њиховог коришћења;
- Колективни бесплатни упис чланова који су запослени у установама културе града Сомбора, Градској управи, Друштву за борбу против рака и Предшколској установи Вера Гуцуња.
- Праћење издавачке продукције и учешће у процесу избора наслова нових књига за набавку;
- Израда Опомена због невраћених књига;
- Сређивање књижног фонда;
- Припремање и одабир књига за корицење током свакодневног процеса рада;
- као и остале послове који омогућавају рад Одељења.

Због епидемије вируса корона и мера које су уведене у Републици Србији Позајмно одељење није радило са корисницима. Библиотека је. 4. маја 2020. године, наставила рад са корисницима уз примењивање свих превентивних мера које је препоручио Штаб за ванредне ситуације града Сомбора, а које се односе на спречавање ширења заразне болести Ковид 19.

Како би корисницима омогућили увид у фонд библиотеке библиотекари Позајмног одељења интензивно су радили на представљању аутора и нових књига у фонду, како онлајн (на друштвеним мрежама) тако и излагањем новопрстиглих књига.

Мере заштите:

1. Брисање и дезинфекција књига;
2. Одлагање (карантин од 72 сата) у посебно обезбеђен простор намењен књигама које су враћене у библиотеку;
3. Обавезно ношење маске у просторијама библиотеке;
4. Корисницима је забрањен слободан приступ фонду.

Национални дан књиге

На Позајмном одељењу поводом Националног дана књиге 28. фебруара свим старим и новим члановима омогућен је попуст на годишњу чланарину од 50%.

Светски дан књиге и ауторских права

Светски дан књиге и ауторских права обележава се 23. априла сваке године на дан смрти два велика европска писца – Мигела де Сервантеса и Виљема Шекспира. Одлука о обележавању Светког дана књиге и ауторских права донета је на Генералној конференцији УНЕСКО-а одржаној у Паризу 1995. године и од тада се пригодно обележава.

Тим поводом, на улазу у Позајмно одељење издвојена су и изложена дела ова два аутора која библиотека поседује у свом фонду.

Ноћ књиге

Поводом манифестације *Ноћ књиге*, 26. јуна, библиотека је за своје старе и нове чланове омогућила попуст на уписнину. Годишња уписнина била је снижена за 50%.

Чланци о нашој Библиотеци на Википедији

Викимедија Србије, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић” и Библиотека града Београда су спровеле кампању уређивања референци на Википедији на српском језику - #1Lib1Ref. Акција је трајала од 15. јануара до 05. фебруара 2020. године.

Кампања је глобалног карактера и спроводи се у бројним земљама широм света у склопу прославе рођендана Википедије на енглеском језику. Циљ је да се мотивишу библиотекари да дају свој професионални допринос највећој енциклопедији у људској историји. Идеја је да се у чланке на Википедији унесе што више извора и референци где они недостају. На тај начин се омогућава да све информације буду проверљиве, а тиме је Википедија поузданија.

Објављени резултати су показали да је Србија друга у свету по доприносу проверљивости информација на Википедији.

Глобална кампања уређивања референци *Један библиотекаар, једна референца* (#1Lib1Ref) сврстала је српску заједницу у сам врх Википедијиних заједница које су унеле највећи број референци поводом рођендана ове светске енциклопедије.

Укупно 30 уредника Википедије (међу њима и библиотекаар Жана Гњатовић из сомборске библиотеке - *гзанаг*), на српском језику унело је чак 4.052 референци у чланке где су оне недостајале, чиме је заузела друго место у свету. Прво место је заузео Израел са 4.533 унете референце и 76 учесника.

После Википедије на српском језику следе Википедија на енглеском језику са унетих 1.980 референци, те на француском језику са 1.758 унетих референци.

Пет српских уредника, а једна од њих је Жана Гњатовић, библиотекарка Градске библиотеке *Карло Бијелички*, се пласирало у 10 најбољих уредника ове глобалне кампање уређивања референци.

Током различитих маратона и такмичења у писању чланака на Википедији у току 2020. године а односе се на Библиотеку *Карло Бијелички* у Сомбору написани су следећи чланци:

1. Вики- маратон: *Штампа мог краја*

Домети (часопис), *Српски гласник* (лист), *Аванград* (часопис), *Ираг* (лист), *Здравље* (лист), *Zombor és vidéke – Сомбор и околина* (лист), *Сомборска реч* (лист), *Сомборски гласник* (лист), *Војвођански гласник* (лист), *Годишњак Градског музеја Сомбор*, *Војводина* (лист), *Слога* (лист), *Нова сомборска реч* (лист), *Књижевни годишњак*, *Народ* (лист), *Југословенска заједница* (лист), *Сомборске новине*, *Бачванин* (лист).

2. Уређивачки маратон поводом Дана библиотекар Србије:

- Књижевна манифестација *Вељкови дани*

3. Вики Сениор 2020: Дани европске баштине

Гусле (лист), *Глае народа* (лист), *Историјско друштво Бач-бодрошке Жупаније*, *Годишњак историјског друштва Бач-Бодрошке Жупаније*, *Родољуб* (лист), *Ўј Нирек - Нове Вести* (лист), *Покрет* (лист), *Vácska - Бачка* (лист), *Наше новине* (лист), *Домаћи лист*, *Голуб* (новине)

Легати Градске библиотеке Карло Бијелички, *Легат Богдана и Милене Цувер*, *Легат Радивоја Стоканова*, *Легат Кароља Вертешија*, *Легат Јакоба Келша*, *Легат Радивоја Додића*, *Легат Смиљке Куруцић Генгелацки*, *Легат Амалије Сулавер Раич*, *Легат Петра Коњовића*, *Легат Мирослава Јосића Вишњића*).

4. Написан је и чланак:

- Одељење за децу и младе Градске библиотеке "Карло Бијелички"

Дечје одељење

Библиотека бележи сталне групне посете предшколског и школског узраста. Успостављена је стална сарадња са Предшколском установом *Вера Гуцуња*, Канцеларијом за младе, основним школама, Педагошким факултетом. Библиотека сарађује и са другим сродним институцијама и удружењима за младе. Библиотекари Дечјег одељења реализовали су посете и радионице у сарадњи са школама и библиотечким огранцима из Станишића и Стапара. Боравећи у Библиотеци, деца упознају њен рад или се наменски организују часови и предавања. Водитељи радионица су запослени библиотекари Дечјег одељења.

С обзиром на новонасталу епидемиолошку ситуацију у протеклој години, програми су се реализовали у складу са мерама које су донете од стране Кризног штаба. И у таквим, посебним околностима, одржано је преко осамдесет програма за децу. Највећи број тих програма су реализовани онлајн. Ту спадају онлајн квизови, онлајн радионице и онлајн читања.

Читамо за вас су кратки снимци за Фејсбук и Јутјуб у коме су библиотекари дечјег одељења читали приче, басне и песме за децу, који су преузети са сајта Српске дечје дигиталне библиотеке (https://digitalna.nb.rs/sf/NBS/Knjige/Srpska_decja_digitalna_biblioteka).

Неколико стотина деце је испратило више од осамдесет оваквих садржаја и неколико десетина њих је проверило своје знање о књигама Јасминке Петровић, Уроша Петровића, као и књиге о Џеронимо Стилтону. Мање физичких посета због епидемије смо надокнадили овим програмима, који су се испоставили као врло пријемчиви и занимљиви.

Приче са Севера

Пројекат *Приче са Севера* је иницијатива Шведског института и Амбасаде Шведске у Београду која за циљ има да подржи читање као важан сегмент дечјих права.

Градска библиотека *Карло Бијелицки* реализовала је, у сарадњи са Амбасадом Шведске, пројекат „Приче са севера“. Ученици основних школа Братство јединство, Никола Вукићевић и Иво Лола Рибар учествовали су на радионицама које су приредили представници издавачких кућа *Креативни центар* и *Одисеја*.

Јоаким Верн, заменик амбасадора Шведске у Београду, нашој библиотеци уручио је комплет књига шведских аутора за децу, на српском језику.

На Дечјем одељењу библиотеке била је постављена изложба илустрација из најпознатијих шведских књига за децу. Изложба је трајала до 4. новембра 2020. године.

У склопу пројекта одржан је и онлајн семинар посвећен раду са тинејџерима и начинима финансирања пројеката у области књижевности намењен наставницима и библиотекарима. Семинар су водиле Јасминка Петровић и Ана Пејовић.

Акција Бебитека - библиобата и библиосека

У 2020. години наставили смо сарадњу са компанијом *Метеор комерц д.о.о* из Сомбора и Општом болницом *Др Радивој Симоновић* и реализовали акцију *Бебитека – библиобата и библиосека*. Почевши од маја 2019. године, свакој прворођеној девојчици и сваком прворођеном дечаку у месецу дарујемо пакет који садржи три књиге за најмлађи узраст и играчку, а мајкама породичну чланску карту библиотеке *Карло Бијелицки* за годину дана. Од почетка акције, закључно са децембром 2020. Године, у библиотеку је уклањено нових 40 породица.

Дечја недеља 2020.

Дечја недеља је обележена са неколико краћих посета предшколаца, уз поштовање свих епидемиолошких мера, у којима су малишани упознати са начином рада библиотеке и коришћењем њених услуга и фонда.

Голубић

Голубић 2020. одржан је 6.11. 2020. године на задовољство свих учесника, уз предузимање свих епидемиолошких мера заштите.

Градска библиотека *Карло Бијелицки* у Сомбору и Организациони одбора књижевне манифестације у славу великог писца Раванграда - Вељка Петровића, уз подршку Града Сомбора и Покрајинског секретаријата за културу, реализовали су у новембру *XIII Вељкове дане*.

Жири *Голубића*, у саставу: Весна Алексић, писац за децу и младе, др Снежана Шаранчић Чутура, професор језика и књижевности и Анђелија Пругинић, библиотекар, доделили су ученицима основних и средњих школа Републике Србије по три награде у три категорије

I категорија – 1-4. разред,
II категорија – 5-8. разреда и
III категорија – средња школа.

Уз дипломе и поклоне за ове категорије посебно се додељује
Гран при – Голубић, за најуспелију причу ученика основних и средњих школа.

Акредитовани семинари

(програми сталног стручног усавршавања)

Од 2014. године сви стручни радници у библиотечко-информационој делатности обавезни су да током године сакупе најмање шест бодова похађајући акредитоване семинаре који су намењени сталном стручном усавршавању. Сви библиотекари, књижничари и виши књижничари испунили су овај услов и у 2020. години.

1. **Претраживање дигиталне колекције – формирање, приступ и претраживање: теријски и практични приступ** Јелена Бачи, Зорка Исаков, Иња Фирањ, Дејан Подлипец, Наташа Плавшић, Марина Брња.
2. **Селфи из библиотеке** Весна Трифуновић, Софија Козлина, Јосип Елгец, Пана Фрај, Ана Галић, Адриен Галић, Радмила Пајић, Франсоаз Молнар, Радмила Лазаревић, Жана Ђатовић, Бранислава Опачић, Маја Влајнић, Анђелија Пругинић, Верица Сладојевић, Горан Малбаша, Страхиња Косановић, Иња Фирањ.

Похађање COBISS курсева такође се бодује као похађање акредитованих семинара. Један од њих похађала је Марија Чачић, *Употреба програмске опреме COBISS3/Каталогизација*.

Библиотекарско друштво србије

Подружница Западнобачког округа БДС је у 2020. години имала 45 регистрованих чланова (19 чланова из Градске библиотеке „Карло Бијелицки” Сомбор, 8 чланова из Народне библиотеке „Бранко Радичевић” Озаци, 8 чланова из Библиотеке „Миодраг Борисављевић” Апатин и 10 чланова из Народне библиотеке Кула).

Чланови подружнице Западнобачког округа учествовали су у раду Друштва у току године на следећим скуповима:

- Скупштина БДС одржана 20. фебруара 2020. године у Народној библиотеци Србије у Београду.
- Форум БДС са темом „Специфичности и проблематика у раду општинских библиотека” одржан 5. марта 2020. године у оквиру 10. Стручно-научног скупа „Дани библиотека и библиотекар” на Међународном сајму књига у Новом Саду.
- XVII конференција БДС са темом „Мобилно библиотекарство: до удаљених корисника путем мобилних апликација, услуга и идеја” одржана од 14. до 16. децембра 2020. године. Због епидемије вируса корона и мера које су на снази у Републици Србији, Конференција се по први пут одвијала у онлајн окружењу преко Зум платформе и фејсбук странице БДС.
- Формирање и први састанак Секције за каталогизацију, одржан у Народној библиотеци Србије 13. фебруара 2020. године.
- Други састанак Секције за каталогизацију одржан преко Зум платформе 16. октобра 2020. године.
- Трећи састанак Секције за каталогизацију одржан преко Зум платформе 27. новембра 2020. године.
- Четврти састанак Секције за каталогизацију одржан преко Зум платформе 23. децембра 2020. године.
- Чланови подружнице присуствовали су и традиционалним манифестацијама као што су Међународни салон књига у Новом Саду и пратили су онлајн дводневне трибинске програме Међународног сајма књига у Београду под називом „Отклон од дистанце”.

Услед пандемије вируса корона у 2020. години и мера које су уведене у Републици Србији чланови подружнице нису се састајали.

Конференције, стручно-научни скупови

Библионет 2020.

14. Стручно-научни скуп Заједнице матичних библиотека Србије *Библионет 2020* одржан је у Врању од 1. до 3. октобра. Тема овогодишњег скупа била је *Сарадња и партнерства - креирање нове заједничке визије за библиотеке*.

Свечано отварање одржано је у сали Позоришта *Бора Станковић* на ком је учеснике поздравила заменица градоначелника Зорица Јовић, која је подсетила на историјат и важност Јавне библиотеке *Бора Станковић*. У име домаћина, Јавне библиотеке *Бора Станковић*, говорио је директор Зоран Најдић, нагласивши да библиотеке морају да се трансформишу брзо и прилагођавају потребама корисника у савременом добу. У складу са овогодишњом централном темом скупа *Сарадња и партнерства: креирање нове заједничке визије за библиотеке*, управник Народне библиотеке Србије Ласло Блашковић, изнео је своја размишљања о умрежавању библиотека како на простору бивше СФРЈ, тако и у свету.

Даље по програму следила је додела награде *Ђура Даничић* за 2019. годину и обраћање лауреата. Мр Снежана Ненезић и Жељко Стојановић лауреати су годишње Награде Ђура Даничић Заједнице матичних библиотека Србије за 2019. годину.

У културно-уметничком делу програма наступио је врањски вокално-инструментални састав *Извор*, а у сали камерне сцене Позоришта *Бора Станковић* отворена је изложба *Зона Довлатов*.

У радном делу *Библионета* првог дана следила су предавања гостију и представника библиотеке домаћина.

Учесници и домаћини скупа су обишли Јавну библиотеку *Бора Станковић* и градске знаменитости, а у вечерњим сатима на Пржару је организована заједничка вечера.

Други дан стручно-научног скупа *Библионет 2020* у Врању протекао је у знаку радних сесија у сали за конференције хотела *Ројал путник*.

Радне сесије биле су подељене на две тематске области (Међународна сарадња и партнерства и Регионална и локална сарадња и партнерства), у оквиру којих су учесницима о својим искуствима у библиотечкој регионалној и локалној сарадњи и партнерствима говорили представници библиотека у Бањалуци, Новом Саду, Крушевцу, Лазаревцу, Краљеву, Бачкој Паланци и неколико предавача из Народне библиотеке Србије.

Организовано је друштвено вече у дворишту Борине куће где се гостима обратила кустос музеја града Врања као и уметнички програм глумаца врањског позоришта.

У Позоришту *Бора Станковић* учесници и гости овогодишњег *Библионета* имали су прилику да погледају представу.

Последњег дана скупа следио је организовани излет у Прохор Пчињски.

На Библионету 2020. године из наше Библиотеке присуствовали су Наташа Туркић, директорица, Наташа Плавшић, виши дипломирани библиотекар, Радмила Лазаревић, Анђелија Пругинић и Жана Гњатовић, дипломирани библиотекари.

XVI конференција БДС

17. конференција Библиотекарског друштва Србије одржана је од 14. до 16. децембра 2020. године са темом *Мобилно библиотекарство: до удаљених корисника путем мобилних апликација, услуга и идеја*. Због епидемије вируса корона и мера које су на снази у Републици Србији Конференција се по први пут одвијала у онлајн окружењу преко Зум платформе и фејсбук странице БДС.

Обележен је Дан библиотекара Србије, 14. децембар, односно 73 године од оснивања Библиотекарског друштва Србије, најстаријег и највећег струковног удружења у земљи. Проглашени су лауреати награда БДС - *Запис*, *Стојан Новаковић* и *Најбољи библиотекар*.

Библиотекари из Србије, Хрватске, Русије и Холандије су током сесија, презентација и вебинара представили своја искуства и примере добре праксе током епидемије вируса корона, као и теоријске и практичне аспекте мобилности у библиотекама, коришћења апликација и дигиталних садржаја.

Општи је закључак да су се и библиотеке и корисници прилагодили измењеним околностима које су наметнуте ове године. Иако корисници радо прихватају нове библиотечке услуге и апликације које не подразумевају физичко присуство библиотеци, евидентно је да то ипак свима недостаје.

Из сомборске библиотеке, преко Зум платформе, Конференцију је пратила Наташа Плавшић, виши дипломирани библиотекар

Делатности и услуге

Издавачка делатност

Монографија *У том Сомбору – Град у призми столећа* аутора Милана Степановића објављена је у сарадњи са УГ *Норма* и Градским музејом Сомбор. Ова обимна и лускузна монографија штампана је на 416 страна и представља град Сомбор кроз историју, али и његову архитектуру, културни идентитет, просвету, духовни живот и препознатљивости.

У сарадњи са УГ *Норма* објављен је *Први буквар са читанком за школе у Црној Гори*, поводом 150. годишњице првог издања и монографија *Сомбор – слово по слово (101 прича у 30 слова)* аутора Милана Степановића. Књига са бројним прилозима и појмовима који представљају град Сомбор.

У едицији *Сомборског књижевног фестивала* објављена је 5. књига, збирка поезије *Eta Carinae Данице М. Савић*. *Eta Carinae* садржи тридесет и седам песама подељених у пет циклуса неједнаког обима који одају утисак кохерентности и заокружености. Песникиња проговара не само о својој стварности, већ и о колективној свести своје генерације, на тај начин непрестано идући од личног и конкретног ка општем и универзалном. Она неретко открива детаље свог песничког поступка, позивајући читаоце у своју интиму и делећи свој књижевни свет са њима. Песнички и прозни канон на који се ослања твори њен референтни оквир и прозор у свет, али и тачку сусрета са свакодневницом која хрли у њен лични простор стварања. Премда без формалне риме, песме рукописа *Eta Carinae* успостављају своју унутрашњу шему римовања и ритам који уводи музикалност у читалачко искуство и употпуњује га.

У едицији *Голуб*, која подразумева издавање прве књиге аутора, објављена је збирка прича *Кућне гриње* Игора Иванишевића. Збирка прича садржи три обимне приче од којих неке иду ка форми новеле, како обимом, тако и захватом, али се и даље држе строго организованих обележја рукописа као целине. То су, пре свега, жанровска, тематска и мотивска повезаност прича – оне се усмеравају на сличне животне ситуације и међуљудске односе, али их посматрају из различитих углова и обрађују из различитих ракурса – као и уверљив стил којим аутор увезује засебне текстове у једну кохерентну збирку. Приче су подељене у више фрагмената који олакшавају читање и омогућују лакшу проходност и повезивање засебних делова који ступају у асоцијативну и интертекстуалну везу. Најзад, аутор се поиграва са временским оквирима својих прича, идући напред-назад у периоду од краја XIX до средине XX века, мапирајући најзначајније историјске догађаје тог доба, али и непрестано алудирајући на савремени тренутак, због чега се збирка *Кућне гриње (и друге праињаве приче)* може читати и као документ прошлости и као белешка о садашњости.

Часопис за културу *Домети*

Часописе за културу „Домети” уредили су Саша Радојчић, Тамара Бабић и Бранислав Живановић, док је главни уредник књижевник Драган Бабић.

Часопис за културу Домети, пролеће-лето, 2020. година, двоброј 180-181

Поводом осамдесетогодишњице од смрти Валтера Бенјамина Бранислав Живановић приредио је у рубрици **Темат**: Валтер Бенјамин. У њему се налазе радови аутора: Валтер Бенјамин: *Сатурнов прстен или нека запажања о градњи гвожђем*; Виолета Стојменовић: *Бенјаминова читања (из) детињства*; Јовица Аћин: *Двојништво*; Петар Бојанић: „Живот и насиље” или „насиље и живот”: коментар на 18. пасус Бенјаминовог есеја „Прилог критици насиља”. У рубрици **Датум / Сомборски књижевни фестивал 2019**: објављене су приче Михајла Пантића *Шта се збива у Блоку 21*, Љубице Арсић: *Учитељ свиња и Владислава Бајаца Хроника сумње*. Објављени су стихови Драгана Бошковића под називом *Warsaw* (вајберпанк поезија), четири песме Бојане Стојановић Пантовић, шест песама Марка Погачара и четири приче Милоша Петрика. У истој рубрици објављени су есеји Видосаве Раич, добитнице повеље *Венац Лазе Костића*. Поезија Катарине Пантовић, Мартине Кузмановић, Радмиле Петровић и Владана Кречковић објављена је у рубрици **Реч**. У рубрици **Споне** објављен је одломак романа *Суштина ствари* Грејама Грина, који је превео с енглеског језика Дарко Тушевљаковић. **Есеј**: објављен је есеј Данијеле Репман *Како читати поезију рејмонда карвера?* У рубрици **Вредновања** објављене су радови: Бранко Ћурчић *Дуг духу времена* (Марко Томаш: *Немој ме будити*, ЛОМ, Београд, 2019), Јасмина Врбавац *Анђео уништења* (Јовица Аћин: *Пилот трамваја*; Лагуна, Београд, 2019), Дара Шљукић *Женско писање о љубави и сексуалности* (Сали Руни: *Нормални људи*; превод са енглеског Вук Шећеровић, Геопетика: Београд, 2019), Маријана Јовелић *Игра поленових зрна, или одвраћање урокљивих очију са жаоке у мети* (Небојша Лапчевић: *Берачи полена*; Народна библиотека „Стефан Првовенчани”, Краљево, 2019) и Љиљана Птицина *Ода постмодерним стиховима* (Александра Батинић: *Мало присуство*; Библиотека „Милутин Бојић”, Београд, 2019). У рубрици **Чин** објављени су текстови Зорана П. Поповића *Позоришна читања: новосадске позоришне приче* (Истина у пламену, стварност у позоришту или Тамо где смо остали; Све било је музика Родољупци певају на киши; Удаљени гласови, замрли животи Огледи из позоришне граматике). Адел Лакатош писала је о животу и делу Феликса Даберта (1829 – после 1908), аутора надбискупских портрета некадашње жупаније у рубрици **Баштина**.

Часопис за културу Домети, јесен-зима, 2020. година, двоброј 182-183

Рубрика **Темат** посвећена је Војиславу Деспотову, темат је приредио Саша Радојчић. Војислав Деспотов је био српски песник. Живео је и радио у Новом Саду. Објавио је више од двадесет радио-драма. Објавио је и двадесетак књига превода са енглеског, немачког и словеначког језика. У овом темату објављене су радио драме *Перач сапуна* и *Усмена испорука телеграма* Војислава Деспотова, а о његовом раду писали су Михајло Пантић *Са Војом, у Подгорици и другде* и Гојко Божовић *Неочекиван човек и весели пакао стварности*. Рубрика **Реч**: објављени су радови Бошка Томашевића *Време што остаје*, прича Милана Мицића *Балада о чорби која је нестала*, прича Глодар Лазара Павловића, поезија Горана Ибрајтера, Ане Милош и Јелене Маринков и прича *Тамо је море* Павла Алексића. Рубрика **Споне**: Казуо Ишигуро *Једно вече у двадесетом веку – и други мали напреси*, превела с енглеског Андреа Гомбош и Антон Марку *Крај*, поезија, преревао с албанског Антон Марку. О постмодерној теорији писала је Данијела Репман, њен рад *Магични реализам као вид постмодерног дискурса у Маркесовим причама* објављен је у рубрици **Есеј**, заједно са радом Данице М. Савић *Фантастика у повој*

причи „Пад куће ушера”. У рубрици *Датум*, поводом одржане књижевне манифестације *Дан Лазе Костића*, објављене су три песме Ивана Негришорца, добитника повеље *Венац Лазе Костића*. У рубрици *Вредновања* објављене су критике: Бранко Ђурчић: *Прва линија одбране* (Кристоф Хајн: У вези са странцем, с немачког превоо Душан Николић; Радни сто, Београд, 2019), Стеван Брадић *Непобедиво лето* (Бранислав Живановић: Песма галиота; Завод за проучавање културног развитака, Београд, 2019) и Иван Радосављевић *Фино поетско длето* (Маша Сеничић: Повремена попут викенд- насеља, Трећи Трг – Сребрно дрво, Београд, 2019). Рубрика *Чин* доноси драмски текст Тијане Грумић *Никад нисам видела звезде*.

Књижара

Књижара је отворена у новембру 2016. године и налази се у згради Библиотеке у улици Краља Петра I број 11. У својој понуди књижара има издавачку продукцију наше библиотеке – монографске публикације и часопис Домети. У комисионој продаји доступна су издања петнаест издавачких кућа из Србије. Књижара нуди и услуге читавања електронских докумената, штампања, фотокопирања и корицења.

Од 24. фебруара 2020. године Књижара послује у адаптираном и знатно функционалнијем простору са улазом из улице Аврама Мразовића. Нажалост, због епидемије вируса корона и мера које су уведене у Републици Србији Књижара је била затворена за купце у периоду од 16. марта до 21. априла 2020. године. Од 22. априла Књижара наставља са редовним радом уз поштовање свих прописаних превентивних мера које се односе на спречавање ширења заразне болести ковид 19.

Раднице у књиговезници Верица Ђирић и Катица Плетл су упоредо радиле као продавци у Књижари, што је подразумевало послове везане са продају – издавање фискалних рачуна и вођење Књиге евиденције продаје. Такође су учествовале у редовним и ванредним пописима комисионе робе и наших издања.

Наташа Плавшић, виши дипломирани библиотекар на Одељењу за набавку и обраду библиотечко-информационе грађе обављала је послове везане за делатност трговине – комуницирање са комитентима (издавачима), набавку, пријем и задужење робе са пратећим документима, састављање пријемно-евиденционих листова комисионе робе, унос артикала и продајне вредности у фискалну касу, одјаву продате комисионе робе, нивелацију цена, попис и поврат робе, састављање спискова допуне наслова, вођење Фејсбук стране књижаре и продају наших издања.

Књиговезница

Бавећи се пословима из делокруга заштите библиотечко-информационе грађе, запослени у књиговезници су укоричили 630 примерка књига (1 за Медицинску школу у Сомбору и 7 за Удружење пчелара из Сомбора), 55 свезака новина и часописа, 1 (једну) матичну књигу за Медицинску школу у Сомбору и 10 повеља.

У књиговезници се фотокопира библиотечко-информациона грађа и библиотека административна документација, књиговезничарке су велик део 2020. године провеле

радећи у књижари која се налази у приземљу библиотечке зграде. Такође, биле су ангажоване на пословима годишњег инвентара и на дистрибуцији библиотечких издања, књига и часописа *Домети*.

Књиге на кућну адресу

Библиотечка услуга, покренута 2017. године, намењена је особама старије животне доби, особама које су слабије покретне или непокретним лицима. Осим ношења књига на кућну адресу грађана, књиге се носе и у Геронтолошки центар Сомбор.

Програмски садржаји

Библиотека је у прва три месеца 2020. године организовала неколико програма. Роман Марка Томаша *Немој ме будити (Лом, 2019)*, представљен је 5. фебруара. У програму су учествовали: Бранко Ђурчић, књижевни критичар и Марко Томаш, аутор. Књижевно вече са Јеленом Гавриловић, организовали смо 21. фебруара. Роман *Јутарња звезда*, сомборског аутор Владимира Вујиновића представљен је 28. фебруара, у програму су учествовали: Милош Узелац, Кристијан Векоњ и Владимир Вујиновић. Књижевно вече са Тамаром Кучан одржано је 10. марта, у програму су поред ауторке учествовали и Борислав Косановић и Наташа Туркић.

Због ширења епидемије корона вируса у марту, сви планирани програми одложени су до даљег. Пандемија изазвана коронавирусом утицала је на све аспекте рада. У марту је библиотека била у потпуности затворена за кориснике. Библиотекари су се трудили да програмску шему библиотеке прилагоде новонасталој ситуацији.

На званичној Фејсбук страници и Инстаграм профилу, у периоду од 6. априла до 29. априла, реализован је програм *А шта Ви читате?*. Програм су подржали бројни етаблирани писци: Весна Алексић, Миро Вуксановић, Марко Видојковић, Милета Аћимовић Ивков и Стефан Тићми. Укупан број прегледа свих 16 снимака на Инстаграму: 2.546, и на Фејсбуку: 12.823.

На званичном Јутјуб каналу и Фејсбук страници библиотекарке Дечјег одељења покренуле су програм *Читамо за Вас*, у коме су читали приче, басне и песме за децу, који су преузете са сајта Српске дечје дигиталне библиотеке. Неколико стотина деце је испратило више од осамдесет оваквих садржаја

На друштвеним мрежама и на сајту библиотеке корисницима су биле доступне информације о бесплатним дигиталним библиотекама, програмима, апликацијама, представама и предавањима на интернету. На сајту библиотеке, у електронској форми, објављен је двоброј Часописа за културу *Домети 180-181* и изложбе у електронској форми *Домети Домета*, аутора Горане Копоран и Дејана Подлипеца и *Тад моја вила преда ме грану...*, аутора Милана Степановића.

Упркос отежавајућим околностима, а уз примену и поштовање свих прописаних превентивних мера за спречавање и сузбијање заразне болести КОВИД-19, успешно смо организовали све планиране манифестације и три промоције.

У јуну је одржана Књижевна манифестација *Дан Лазе Костића* (лауреат Иван Негришорац) и представљене су збирка прича Борислава Косановића *Табакера грофа Шекериша* и збирка поезије Ђорђа Сладоја *Занатски дом*. У септембру су организоване пројекције филмова у оквиру турнеје филмског фестивала *Слободна зона*. У дворишту библиотеке у улици Краља Петра I приказани су филмови: *Алис и градоначелник* и *Округ*.

Сомборски књижевни фестивал одржан је 11. и 12. септембра, а у октобру књижевна манифестација *Подунавски дан Јаноша Херцега* (лауреат Атила Балаж) и промоција књиге *Елементарне игре мога краја* Бранисалава П. Милинкова.

У новембру је, под покровитељством Града Сомбора и Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, одржана и манифестација *Вељкови дани* (лауреат Јовица Аћин; а *Гран при Голубић* Никола Тољ).

Конкурс *Голуб*, за необјављен рукопис прве књиге, расписан је у јулу, резултати конкурса објављени су у септембру. Свечано уручење награде, Игору Иванишевићу за збирку прича *Кућне гриње*, организовано је без публике, 28. децембра уз присуство медија.

Програми народних књижница и читаоница у селима

Алекса Шантић

Одржана је 1 радионица за децу и 4 читалачка преподнева за децу. Учесника 56.

Бездан

Организоване, колективне посете деце, 4. Учесника 40.

Кљајићево

Организована, колективна посета деце, 1. Учесника 21.

Светозар Милетић

Одржане су 3 радионице за децу, учесника 57, и 1 радна акција за одрасле – потављање додатног осветљења у просторије огранка.

Станишић

Одржано је 1 читалачко преподне за децу.

Стапар

Одржана је 1 радионица за децу и 1 читалачко преподне за децу. Учесника 64.

Телечка

Организоване колективне посете деце, 4; 3 читалачка преподнева за децу. Учесника 12.

Чонопља

Организована, колективна посета деце 1. Учесника 50.

Манифестације

Поводом Дана Града Сомбора у великој сали здања Жупаније у Сомбору представљена је 14. фебруара 2020. године, монографија Милана Степановића „У том Сомбору – Град у призми столећа“. Монографија представља сажет преглед прошлости и садашњости Сомбора са нагласком на његове културно-историјске препознатљивости,

природно окружење, традицију и потенцијале. Објављивање монографије помогао је Град Сомбор, а објављена је у издању УГ „Норма“ Сомбор, Градске библиотеке „Карло Бијелички“ и Градског музеја у Сомбору.

Присутнима се обратиле Душанка Голубовић, градоначелница Сомбора и Наташа Туркић, директорица сомборске Градске библиотеке. О књизи су говорили проф. др Михаел Антоловић, један од рецензена као и проф. др Саша Марковић, редактор књиге. На крају се обратио и Милан Степановић, аутор књиге.

Промоцију монографије „У том Сомбору“ употпунили су својим наступом Хор Сомборског певачког друштва и Градски народни оркестар „Споменар“, а одломке из монографије Милана Степановића, као и делове предговора проф. др Драшка Ређепа, читали су глумци сомборског Народног позоришта Биљана Кескеновић и Срђан Алексић.

Дан Лазе Костића

Књижевна манифестација *Дан Лазе Костића*, посвећена најкарактеристичнијем песнику српског романтизма и најлепшој љубавној песми *Santa Maria dela Salute*, одржана је, по осми пут, у понедељак, 3. јуна 2020. године. Песничка повеља *Венац Лазе Костића додељена* је Ивану Негришорцу. Публици је о лауреату говорио прошлогодишњи лауреат и члан жирија Саша Радојчић, песник, књижевни критичар и есејиста.

Манифестацију *Дан Лазе Костића* организују Градска библиотека *Карло Бијелички* и Удружење грађана *Раванградско пролеће*.

Публика је манифестацију могла да прати онлајн у директном преносу на званичној страници библиотеке на Фејсбуку (359 прегледа).

Сомборски књижевни фестивал

Сомборски књижевни фестивал, планиран у мају, одржан је 11. и 12. септембра у организацији Градске библиотеке „Карло Бијелички“ и уз подршку Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, Скупштине општине Сомбор, Културног центра „Лаза Костић“ и компаније „Синагога“. Публика је фестивал могла да прати онлајн у директном преносу на званичној страници фестивала на Фејсбуку (822 прегледа).

У петак, 11. маја, уприличено је свечано отварање на којем су се публици обратили Наташа Туркић, директорка Библиотеке, и уредништво *Фестивала*, Тамара и Драган Бабић. Гости првог дана фестивала били су песници Гојко Божовић и Ђође Деспић, о њиховом стваралаштву у уводном делу програма говорио је Бранислав Живановић. Аутори су се сомборској публици представили читањем своје поезије и кроз разговор са Тамаром Бабић. Неке од тема које су биле предмет разговора укључивале су могућност уметничког ангажмана у актуелно време, позиција песника у доба пандемије, као и критички осврт на савремено српско песништво из угла самих аутора који су активни и као критичари и уредници издавачких кућа и часописа.

Друго фестивалско вече отворено је доделом награде на конкурс за другу књигу аутора млађих од тридесет и пет година, која се састоји из штампања награђеног рукописа и дипломе. Гости другог дана фестивала били су књижевници Мирјана Ђурђевић и Горан Скробоња – о њиховом стваралаштву говорио је Драган Бабић, а разговор са њима водила је Тамара Бабић. Као двоје искусних прозних писаца, аутори су говорили о феномену

писања у четири руке, истраживачком раду који је неопходан за писање прозе са елементима историографске метафикције, као и највећим инспирацијама из домена музике, популарне културе и савременог света које покрећу њихов рад. Овогодишњи Сомборски књижевни фестивал одржан је, уз оправдано одсуство Радмиле Лазих и Јовице Аћина као најављених гостију, у дворишту Дечјег одељења Градске библиотеке, уз поштовање препоручених мера заштите и ограничење могућег броја посетилаца.

Подунавски дан Јаноша Херцега

Књижевна манифестација *Подунавски дан Јаноша Херцега*, у организација сомборске библиотеке, под покровитељством града Сомбора, приређена је 30. октобра 2020. године. Чланови жирија, Марија Вашађи и Рожа Јодал и Јожеф Ј. Фекете, једногласно су одлучили да Атила Балаж, писац, новинар, преводилац и уредник, ове године добије књижевну награду „Херцег Јанош“.

У образложењу наводе: *Од објављивања свог романа „Cuniculus“ овај писац у војвођанској мађарској књижевности сматра се за „громаду која приповеда“, чије је приповедачконадахнуће неисрпно. Скоро сви његови романи, приповетке, књижевне белешке, близу двадесет књига, везују се за Нови Сад, а монументални историјски роман „Kinek Észak, Kinek Dél“ („Некоме Север, Некоме Југ“) представља врхунац његовог стваралаштва. У овом смислу прозна уметност Атиле Балажа кореспондира са стваралачким духом Јаноша Херцега. Дела Атиле Балажа представљају истакнути правац у војвођанској мађарској књижевности, доносе препород форме у прозној уметности, његов хумор је фасцинантан, задивљујући, а инфантилан начин посматрања његово приповедање води у својеврстан апсурд.*

Овогодишњем добитнику *Књижевне награде Херцег Јанош Атили Балажу*, награду је уручила Наташа Туркић, директорица Градске библиотеке. Током вечери, поред доделе награде, представљена је и књига Атиле Балажа „Мађарфауст“. У програму су учествовали: Рожа Јодал, Марија Вашађи, Јожеф Фекете и Габор Вираг.

Вељкови дани

Градска библиотека „Карло Бијелицки“ и Организациони одбор *Вељкових дана* приредили су *13. Вељкове дане* под покровитељством Града Сомбора и Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама.

Дводневна књижевна смотра посвећена Вељку Петровићу, отпочела је 5. новембра 2020. године у сали Дечјег одељења Градске библиотеке „Карло Бијелицки“. Свечаност је отворила Наташа Туркић, управница Библиотеке, а програм је водила Марија Чачић, руководилац Завичајног одељења. Публика је први дан манифестације могла да прати онлајн у директном преносу на Фејсбуку (878 прегледа).

Након прочитаног саопштења књижевног критичара Милете Аћимовића Ивкова, чије је учешће из оправданих разлога изостало, одржан је округли сто на тему „Историја, стварност и прича: земља и људи у прози Вељка Петровића“ на којем су учествовали: Горана Раичевић, Гојко Божовић, Милан Алексић и Стеван Јовићевић.

Другог дана манифестације, на Дечјем одељењу приказан је филм снимљен поводом годишњице Библиотеке. Анђелија Пругинић, члан жирија, уручила је награде

присутним добитницима, Сергеју Јовићу из Ниша и Николи Тољу из Београда, добитнику награде *Гран при Голубић* у 2020. години, за причу *Бедем*. Ученици Музичке школе Петар Коњовић: Николина Лакета, Давид Антунић, Слободан Данчуловић и Сергеј Гелебан, кроз традиционално певање, тамбуру, гитару и виолину, обогатили су програм посвећен награђеним ученицима.

Књижевна смотра је настављена у Великој сали Скупштине града, представљањем књижевног портрета Горана Петровића, добитника награде *Вељкова голубица* за 2018. годину. О његовом стваралаштву говорили су: Јана Алексић, Слађана Илић, Јована Милованчевић и Драган Хамовић.

У завршном делу манифестације, Марија Чачић, руководилац Завичајног одељења, прогласила је добитника награде *Вељкова голубица* за целокупно приповедачко дело у 2020. години и изнела образложење одлуке о додели награде.

Нажалост, Јовица Аћин, награђени књижевник, био је спречен да дође, те ће му награда бити уручена другом приликом. Беседа коју је посветио *Вељковој голубици* прочитана је на самом крају манифестације.

Сарадња са установама, удружењима и невладиним организацијама

И у 2020. години настављена је сарадња са Педагошким факултетом у Сомбору. Пракса студената реализована је у пролећном и јесењем семестру. Студенти, смера библиотекар-информатичар, у склопу своје наставе долазили су на Позајмно одељење, Научно и Дечје одељење и запослени су их укључивали у рад.

Манифестација *Ноћ књиге*, реализована је у јуну у сарадњи са ИК *Лагуна*.

У сарадњи са Амбасадом Шведске у Београду у септембру реализован је Пројекат *Приче са Севера*.

Удружење слепих и слабовидих, 15. октобра у сали Дечјег одељења, организовали су програм поводом Светског дана белог штапа.

Настављена је сарадња са *Клубом љубитеља стрипова*, *ПЕБ* центром, УГ *Урбани Шоки* и УГ *Буњевачки медија центар*.

Финансирање текућих инвестиција и програма јавних радова

Уз средства оснивача Библиотека је у конкурсима у државним институцијама и фондацијама обезбедила средства за даље уређење и опремање Библиотеке и послове дигитализације кроз програме Јавних радова.

- Национална служба за запошљавање 445.309,56 динара *Пројекат јавни радови Завичајни портал*
- Град Сомбор – буџет 100.000,00 динара *Часопис за културу Домети*
- Град Сомбор – буџет 150.000,00 динара *Подунавски дани Јаноша Херцега*
- Град Сомбор – буџет 100.000,00 динара *Дан Лазе Костића*
- Град Сомбор – буџет 200.000,00 динара *Сомборски књижевни фестивал*

- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Домети*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Сомборски књижевни фестивал*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Вељкови дани*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 175.000,00 динара *Подришка реализацији пројеката дигитализације и умрежавања матичних библиотека у АП Војводини у 2020. години.*

- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 40.000,00 динара *Суфинансирање матичне делатности*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 25.000,00 динара *Набавка књига и других публикација за јавне општинске и градске библиотеке у АП ВОЈВОДИНИ у 2020. години.*
- Министарство културе и информисања 474.500,00 динара *Заштита дела раритетних књига Градске библиотеке „Карло Бијелички“ у Сомбору*

Управни и Надзорни одбор библиотеке

У протеклој 2020. години на седницама Управног и Надзорног одбора Библиотеке разматрана су важна питања, и донете су значајне одлуке:

Управни одбор Градске библиотеке „Карло Бијелички“

- Усвајање Плана јавних набавки ГБКБ за 2020. годину;
- Усвајање предлога Централне пописне комисије ГБКБ о расходу основних средстава за 2019. годину;
- Усвајање чланарине за 2020. годину;
- Разматрање и усвајање Извештаја о раду Градске библиотеке „Карло Бијелички“ за 2019. годину;
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја и финансијских показатеља Градске библиотеке „Карло Бијелички“ за 2019. годину;
- Усвајање Извештаја о извршеном попису са предлогом решења Централне комисије Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор за 2019. годину;
- Извештавање Управног одбора у утрошеним сопственим средствима за 2019. годину;
- Пребацивање одређених библиотечких огранака у сеоске школе;
- Измена Правилника о организовању књижевне смотре „Вељкови дани“;
- Именовање Одбора књижевне смотре „Вељкови дани“ на предлог директорице;
- Усвајање предлога Плана рада Градске библиотеке „Карло Бијелички“ за 2021. годину;
- Конституисање новог Управног одбора Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор, као и именовање заменика Председника Управног одбора Библиотеке;

- Усвајање предлога Плана рада Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ за 2021. годину;
- Прихватање давања на коришћење предметног дела непокретности, односно просторије ОШ „Алекса Шантић“, у Алекса Шантићу, Градској библиотеци „Карло Бијелицки“ Сомбор (закуп без накнаде) а у циљу стационирања огранка библиотеке, тј. пребацивања библиотечког огранка;
- Усвајање Правилника о јавним набавкама Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор ;
- План јавних набавки за 2021. годину (набавке на које се не примењује Закон о јавним набавкама);
- Обавештење о формирању Комисије за попис имовине и обавеза за 2020.годину;
- Усвајање чланарине за 2021.годину.

Надзорни одбор Градске библиотеке „Карло Бијелицки“

- Разматрање и усвајање Извештаја о раду Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ за 2019. годину;
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја и финансијских показатеља Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ за 2019. годину;
- Усвајање Извештаја о извршеном попису са предлогом решења Централне комисије Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор за 2019. годину;
- Извештавање Надзорног одбора о спроведеним јавним набавкама у 2019. години;
- Конституисање новог Надзорног одбора Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор, као и именовање заменика Председника Надзорног одбора Библиотеке;
- Усвајање Записника са 1. седнице Надзорног одбора Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор;
- Састављање Извештаја о раду Надзорног одбора за 2020.годину.

Синдикат

Редовна седница Извршног одбора НСЈСВ одржана је фебруара 2020. године у Сомбору, у просторијама НСЈСВ, у којима је одржана и седница Председништва НСЈСВ, на којима је присуствовала Верица Сладојевић, као члан. На седницама су анализирани досадашње активности синдиката, закони и колективни уговори. Усвојен је завршни рачун НСЈСВ за 2019. годину и донет план активности за наредни период.

Синдикати јавних служби прилагодили су своје активности новонасталој ситуацији у доба пандемије, па се координација и комуникација одвијала у дозвољеним оквирима.

Градска библиотека „Карло Бијелицки“ Сомбор
Наташа Туркић, директорица